

Næring og Stimulans, i Stedet for at lade det bortødsle til uproduktive Formaal. Man fjerner ogsaa en Del af den store økonomiske Ulighed, som rummer en Fare for Samfundets rolige Udvikling.

Iøvrigt mener man, at Produktionen vil fremmes, fordi Arbejderne faar Bevidstheden om, at enhver Forøgelse af Bedriftens Overskud ogsaa betyder Fordel for dem selv. Udgifterne til Opsyn og Kontrol kan formindskes, og den gensidige Disciplin, vil fremme Virksomhedens Interesse. Der vil kunne indføres mere produktive Arbejds- og Lønningsmetoder, idet Arbejderne vil opgive deres Modstand herimod.

Man tror ikke, at den foreslaaede tvungne Udbyttedeling vil formindske Kapitaldannelsen, og man mener, den vil bidrage til at hindre Spekulation.

3) Blandt de *sociale Fordele* ved Udbyttedeling nævnes endelig en Bedring af Forholdet mellem Kapital og Arbejde.

Al Lønkamp har til Hensigt at udnytte Arbejdsmarkedets Konjunkturer til Fordel for Lønarbejderne, og ingen Lønaktion kan have noget andet Formaal end at sikre Arbejdstagerne en Godtgørelse, som mest muligt svarer til Arbejdets økonomiske Værdi. Da Systemet med Udbyttedeling følger det samme Princip, bliver Strejker overflødige og hensigtsløse i samme Grad som Arbejdslønnen ved Tillæg af Udbytteandel nærmer sig en retfærdig Løn.

Uden Forbindelse med Udbyttedeling vil Arbejdernes Deltagelse i Ledelsen kunne blive farlig og til Skade for Bedrifterne.

Selv om de store Gevinster vil blive formindskede, tror man dog, at Udbyttedeling som Helhed vil gavne Arbejdsgiverne, bl. a. ved at formindske deres Risiko. Samtidig opnaar Arbejderne en reel Lønforbedring. Arbejdslønnen vil naa højere op mod den af de økonomiske Forhold tilladte højeste Grænse. Da det kun er en Del af Virksomhederne, der giver Andel i Udbyttet, vil det ikke føre til en tilsvarende Forringelse af den almindelige overenskomstmæssige Løn. Muligvis kan det dog gaa noget ud over de individuelle Lønninger. Man tror, at Flertallet af Landets Arbejdere er beskæftigede ved Virksomheder, som mere eller mindre regelmæssigt giver Udbytte.

Systemet forudsætter, at de berettigede faar Adgang til regnskabsmæssig Kontrol med Udbyttets Beregning og Fordeling, og Fraktionen er af den bestemte Opfattelse, at Andel i Udbyttet bør kombineres ogsaa med Andel i Ledelsen; disse to Spørgsmaal maa løses i Sammenhæng.

Normalt bør Udbyttet tilfalde de enkelte Arbejdere; men man kan dog gaa med til, at en Del af Udbyttet i visse Tilfælde anvendes til fælles Velfærdsindretninger.

Udbyttedeling bør ogsaa normalt foretages med den enkelte Bedrift som Eenhed. Man kan dog tænke sig en mere generel Form for Udbyttedeling, ved hvilken denne ikke ordnes særskilt for de enkelte Bedrifter, men under eet for en hel Næringsgren eller endog for det samlede Erhvervsliv. En Del af Fraktionens Medlemmer, som paa dette Punkt har Tilslutning fra Kommissionens 2. Fraktion, jfr. nedenfor, anbefaler, at den specielle Udbyttedeling i visse Tilfælde forbindes med en generel Udbyttedeling med kollektivt Formaal. I dette Øjemed foreslaas en Udbyttebegrænsning, saaledes at baade Arbejdsgiverens og Arbejdstagernes Udbytteandele, for saa vidt de overskrider en vis Størrelse, delvis overføres til et for Landets samtlige Producenter fælles Fond — »Norsk Bedriftsfond« —, hvis Midler ikke bliver Genstand for individuel Fordeling, men anvendes til bedste for hele det norske Erhvervsliv.

Mod dem, der udtaler Frygt for, at Udbyttedeling skulde befæste det privatkapitalistiske System, hævdes det, at det »ligger langt nærmere at opfatte Gennemførelsen af tvungen Udbyttedeling som en første Breche i Privatkapitalismens Fæstningsmur og derfor som en *Overgangsform* til Socialismen.«